

חטיבה 14 "חטיבת המחץ" במלחמת יום הכיפורים

שער האתר | יד לנפלים | אודות האתר | חיפוש לוחמי החטיבה | ספר האורחים | יצירת קשר | ניוזלטר | סטטיסטיקות

גדוד 9 – תיאור הלחימה הגדודי

21/02/2008 || תא"ל (מיל) יום טוב תמיר - מג"ד 9 במלחמת יום הכיפורים || גדוד טנקים 9

רקע

גדוד 9 ("עשת") הוא מהגדודים הסדירים הוותיקים בצה"ל. ראשיתו במלחמת העצמאות, כגדוד התשיעי של הפלמ"ח בחטיבת הנגב, שהשתתף כבר אז בקרבות רבים, ביניהם הקרב לכיבוש באר-שבע. במשך השנים עבר הגדוד מספר גלגולים: תחילה לגדוד חרמ"ש בחטיבה 7, ובמבנה זה השתתף בפעולות תגמול, במלחמת סיני (1956) לחם כגדוד טנקים קלים AMX 13. אחר כך הוסב שוב לגדוד חרמ"ש, וככזה לחם בקרבות מלחמת ששת הימים (כשמצורפת לו פלוגת טנקי "מגח", בפיקוד סרן יום-טוב תמיר). אחרי מלחמת ששת הימים הועבר הגדוד לחטיבה 14, וככזה לחם במלחמת ההתשה בקו התעלה (1968-1970), תוך כדי מלחמת ההתשה הוסב הגדוד שוב לגדוד טנקים "מגח".

ערב יום הכיפורים 1973 אמור היה הגדוד לסיים תעסוקתו בגזרה הצפונית של התעלה ולעבור לשגרתי אימונים במחנה "הגדי". החלפה זו נדחתה עקב כוננות שהוכרזה לאור הידיעות על תרגיל גדול בצבא המצרי.

מבנה הגדוד:

הגדוד היה בנוי משלוש פלוגות טנקים ופלוגת מפקדה. פלוגת החרמ"ש פורקה כ-4 חדשים לפני כן.

בעלי התפקידים העיקריים:

מג"ד – סא"ל יום-טוב תמיר.
סמג"ד – סרן צוק בוסתן.
קמב"ץ – סגן יורם אופיר ("יורק'ה") ז"ל.
מ"פ מפקדה – רס"ן מיכאל לוס/רס"ן רפי יוסף.
רופא – סגן ד"ר דוד עזרא.
קצין קשר – סג"מ שמואל יגן.
קצין חימוש – סגן אלי שלום/סגן זוטא הראל.
שליש – סג"מ יוחאי מרדכי/סמ"ר גדי ודנאי.
רס"ר – פלדמן.

פלוגות הטנקים:

פלוגה כ' – בפיקוד סגן נועם דביר ז"ל – מ"פ צעיר (קיבל את הפלוגה כחודש לפני המלחמה).
פלוגה ל' – בפיקוד סרן אורי הקמן ז"ל – "ותיק" המ"פים בגדוד (כ-7 חודשים).
פלוגה מ' – הפלוגה הוותיקה בגדוד בפיקוד סגן יונתן צוונבר ("יונתי") – בתפקידו כ-3 חודשים.

המלחמה:

ערב המלחמה הגדוד היה פרוס כדלקמן:

מפקדת הגדוד – בדקלייה המכונה "חצב" (כ-30 ק"מ מתעלת סואץ).
פלוגות כ' ו-ל' – בדקלייה סמוכה המכונה "קטיה". מחלקה מפלוגה ל' במעוז הצפוני ביותר שלאורך תעלת סואץ – "אורקל".
פלוגה מ' – במחנה מאולתר המכונה "צ'רצ'יל" (כ-20 ק"מ מתעלת סואץ).

הגדוד, בשונה משאר גדודי החטיבה -

- לא היה "כפוף" מבצעית בקו לחטיבה 14 (בפיקוד אל"ם אמנון רשף), אלא לחטיבה מרחבית המופקדת על הגזרה הצפונית – חטיבה 275 (בפיקוד אל"ם פנחס נוי – "אלוש").
- לא היה אחראי במצב "שגרה" על קו המעוזים והמרחב.

דבר מפקד החטיבה

מאת: אלוף (מיל) אמנון רשף אתר זה נועד להנציח את לחימתה של חטיבה 14 במלחמת יום הכיפורים ואת זכרם של חלליה. לחימת החטיבה התאפיינה בנחישות לוחמיה ומפקדיה, דבקותם במשימה, נכונות להקרבה אישית וגבורה עילאית. החטיבה, על גדודיה ויחידותיה השתקמה והתחדשה משך כל המלחמה, תוך השתתפות בקרבות המכריעים ביותר בחזית הדרום. [להמשך קריאה](#)

יד לנפלים

חיפוש באתר

חפש

תפריט

אודות החטיבה והאתר

איגרת הרמטכ"ל

החטיבה מראשיתה ועד היום

תיאור לחימת החטיבה

דו"ח חטיבה 14 – אוקטובר 1973

מפות ותרשימים

מחקרים

אתרים גדודיים ויחידות

מעוזים

הקלטות קשר ואודיו

מאמרים, כתבות ופרסומים

סיפורים אישיים

עיסורים וצל"שים

אלבומי תמונות

אלבום החטיבה

ספרים מומלצים

טנקי הגדוד בנווה המדבר קטיה לפני המלחמה

הגזרה:

הגזרה הצפונית של התעלה (בת כ-60 ק"מ!!), בעלת מאפיינים ייחודיים – שטחים נרחבים המהווים ביצה טובענית (גם לטנקים), והתנועה מוגבלת לדרכים שנכשבו (צירי פלסטיק). הגזרה כוללת גם חלק מחוף ים התיכון. המצרים החזיקו צבא (בעיקר קומנדו) בקצה הצפוני גם ממזרח לתעלת סואץ (מספר ק"מ לאורך התעלה מצפון למתחם "אורקל" ומספר ק"מ על גבי שרטון על שפת הים, בואכה מעוז "בודפסט").

כוננות:

כשבוע ימים לפני המלחמה הוכרזה כוננות, הוחזרו לוחמים מחופשות, חומשו הטנקים ובוצעו פעולות נוספות. כל זאת לרגל תרגיל גדול שנערך בצבא המצרי.

יום כיפור:

בוקר

המג"ד יום טוב תמיר יצא לסבב שיחות עם הפלוגות ומשם לכיוון העיירה הנושנה קנטרה, ולעבר מעוז "מילנו". מפקד המעוז, לאחר שנואש מפניות לגורמים שונים, פנה למג"ד 9, שכאמור אינו אחראי עליו, אלא באם יוכרו מצב של "שובר יונים" (תכנית הפריסה למקרה של חימוש האש בתעלה על-פי פקודת האוגדה, בטענה כי "משהו מזר מתרחש בגדה הנגדית וכי כנראה המצרים הכניסו משהו לקו המים").

שעה 11:00 בבוקר

המג"ד ומפקד המעוז יענקל'ה טרוסטלר עמדו על סוללת העפר של התעלה וממול שררה שלווה פסטורלית – חילים מצריים הסתובבו ללא חגור ונשק, חלקם אפילו דגים בעזרת חות. ממש לא יאומן ששלוש שעות לאחר מכן השלוחה הפכה לגיהנום...

אכן נראה משהו מזר מכוסה בברזנט נושק לתעלה, לפי קווי המתאר אכן זה נראה כמו טיל מכוסה, עוד הם דנים בעניין, נתקבל טלפון ממפקדת החטיבה בבלוזה להגיע לתדריך בשעה 12:00 בצהריים.

צהריים 12:00

בבלוזה נאספו כל מפקדי הגדודים של הגזרה. המח"ט "אלוש" שחזר זה עתה ממפקד האוגדה (האלוף אברהם ("אלברט") מנדלר ז"ל) מסר כי התרגיל הגדול בצבא המצרי נמשך וכי ייתכן שיסתיים בשעה 18:00 בפתיחה באש, לאור זאת כל היחידות, כולל גדוד 9, יהיו בפריסת "שובר יונים" בשעה 17:00, כלומר להתחיל לנוע לא לפני 16:00.

לשאלת מג"ד 9 – יום טוב תמיר מדוע אם כך לא להתחיל לנוע מיד, ניתנה תשובה על-ידי המח"ט "אלוש" כי תנועה מידית עלולה לגרום להסלמה וכי הפתיחה באש איננה ודאית, תשובה זו ניתנה גם על ידי מפקד האוגדה שהמג"ד התעקש לשאול גם אותו.

צהריים 13:00

המג"ד שב לגדוד, אסף את המ"פים וקציני המטה, ותדרך בפעם המי יודע כמה, מה עושה כל אחד במצב של "שובר יונים", תכנית שתורגלה בגדוד אין ספור פעמים. המג"ד הוסיף דגשים מניסיונו במלחמת ההתשה, איחל הצלחה לכולם, ואישר לרופא ד"ר דוד עזרא לנוע מיד כדי לפרוס את תחנת האיסוף הגדודית ליד הכביש במקום שהיה מוכן מראש, "לא נראה לי שתנועה של נגמ"ש ואמבולנס יכולה לגרום להסלמה..." הרהר המג"ד...

כאמור פריסת "שובר יונים" לפי פקודות האוגדה היא פריסה ראשונית כהכנה לאפשרות של "חימוש האש בתעלה".

הפקודה לגבי הגזרה הצפונית קבעה:

הגזרה תתחלק לשתי גזרות גדודיות, כאשר גזרת ה"ביצה", קרי קו המעוזים הכולל את "כתובה", "דרורה", "לחצנית" ו"אורקל", כמו גם חוף הים עם מעוז "בודפסט", יהיו באחריות גדוד החי"ר 68. הגדוד יתוגבר בפלוגת טנקים ל"לפתן"), אשר תתפצל לצמד טנקים, צמד מול כל מעוז (בעמדות דמיוניות סנפיר אשר בנוו מבנות מטרים ממזרח לכל מעוז) ועוד המחלקה שהייתה מוצבת כבר במתחם "אורקל".

יתר הגזרה, ממעוז "כתובה" ועד דרום האי אל-בלח שבתעלה, הכוללת את המעוזים מתחם "מילנו" (מעוזי העיר קנטרה המזרחית) ומעוז "מפרקת" באחריות גדוד 9, בפריסה כדלקמן:

פלוגתו של נועם דביר (כ') מול מעוז "מפרקת" – מוכנה לתפישת עמדות משני צדי המעוז.
פלוגתו של יונתן ("יונתן") צוובנר (מ') מול העיר קנטרה – מוכנה לתפישת עמדות משני צדי מתחם "מילנו".
מפקדת הגדוד בתעוז "מרתף".

הפינה של קובי לפיד

ערבי עיון וכנסים

שירים ומקאמות

כתבות אחרונות

תמונת מאה ועשרים חללי גדוד 79 להגדלה « לחצו על התמונה

אחרי 42 שנה, דו"ח פנימי חושף: גופות צוות טנק שנעדר... יותר מ-40 שנה לאחר ש"צוות אלאתגר" מגדוד 9 שהוגדרו חללים...

גדוד 184 – הצילומים של רמי הלפרין ז"ל

מרבית הצילומים שפורסמו בגיליון 24 באוקטובר 1973, של "העולם הזה"...

שבצ"ק "אבירי-לב" גדוד-סיוור 87 שבצ"ק "אבירי-לב" גס"ר 87 הינו שבצ"ק משוחרר לשעה 15:00 ביום...

"לא נחדל!" – זוכה פרס יצחק שדה לספרות צבאית ספרו של האלוף (מיל') אמנון רשף, "לא נחדל! חטיבה 14..."

אחר המלחמה – "דב-לבן" בצבע לאחר המלחמה נשארנו ממערב לתעלה, באזור "החץ החקלאי", עד דצמבר...

מי שלחם הוא לא ישכח על מה לחם – האנשים... טנקי המגח המיתולוגיים של צה"ל על דגמיהם השונים סיימו את...

תגובות אחרונות

MEIR PEER על סיפורו של אבי גורן נועם זיו על ניוזלטר מס' 87: נובמבר 2014

אברהם יוסף על שבצ"ק "אבירי-לב" גדוד-סיוור 87 איציק אגם על שבצ"ק "אבירי-לב" גדוד-סיוור 87

דוד זיו (זיביל) על 41 שנה אחרי מלחמת יום כיפור הקרב על חלקו של יובל נריה ב"טנק הקצינים" נמשך איתן ענבר על מצגת ציור בשדות דני קריאף על סיפור המלחמה של סמ"ר דני קריאף – מ"מ טנקים בפלוגת "אהבה"

חיים אורן על 41 שנה אחרי מלחמת יום כיפור הקרב על חלקו של יובל נריה ב"טנק הקצינים" נמשך MEIR PEER על "אייל ברזל" – סיכום תרגיל – סטרטגיה עופר על שבצ"ק "אבירי-לב" גדוד 407

הרשמה לניוזלטר

שם
מייל

Greatest Tank Battles

המג"ד סיכם עם הסמג"ד צוק על חלוקת תפקידים ביניהם. המג"ד ינוע קדימה והסמג"ד ידאג ל"דחיפת" הגדוד מאחור.

צהריים 13:30

סגן מפקד החטיבה המרחבית התפרץ לרשת הקשר וצעק: "שובר יונים, שובר יונים". המג"ד פקד על הפלוגות להתחיל לנוע, עלה בעצמו עם הקמב"ץ "יורקה" על הטנק שלו, והתחיל בתנועה מערבה. לאחר כ-5 דקות שוב קריאה בקשר מהחטיבה לעצור מיד ולחזור למחנה. הגדוד עצר, המג"ד החליט לנסוע עם הג'יפ למפקדת החטיבה ולברר מה קורה, כדי שלא לברר זאת ברשת הרדיו.

צהריים 13:50

מג"ד 9 בכניסה למחנה בלוחה, מטוסים מצריים תקפו את מפקדת החטיבה ואת מחנות "חצב" ו"קטיה", רשת הקשר הרדומה התעוררה לחיים, המעוזים זעקו לעזרה כי הם מופגזים וכך גם דיווחים ראשונים על נפגעים בגדוד.

המג"ד הורה לפלוגות הטנקים לנוע למשימותיהם, ל"יורקה" הקמב"ץ להתקדם עם טנק המג"ד והנגמ"ש, וכי הוא בעצמו ינוע עם הג'יפ ויפגוש אותם ליד תעוז "מרתף". בדרך חלף המג"ד ליד התאג"ד של ד"ר עזרא הממוקם במקום המיועד: "לפחות משהו מסודר במהומה" הרהר...

תעוז "מרתף" הופגז גם הוא, המג"ד החליט לוותר עליו בשלב זה, הוא שוחח בקשר עם המ"פים וכולם דיווחו לו כי הם מתקדמים במהירות למשימותיהם. הוא הורה להם להימנע מתנועה על הכבישים, כיון שהם מטווחים ומותקפים על-ידי המטוסים גלים.

"יורקה" הגיע עם הטנק והנגמ"ש, חבורת הפיקוד נעה וחברה לפלוגתו של "יונתי" הנעה לכיוון קנטרה, פלוגתו של אורי פנתה לכיוון צירי ה"פלסטיק" בביצות והתרחקה צפונה, המג"ד נפרד מאורי לשלום ו"שמור על הפירמה אצל גדוד החי"ר", ולמעשה הייתה זו שיחתם האחרונה...

רשת הקשר של כל הגזרה הפכה למהומה אחת גדולה. כל המעוזים, גם מגזרת גדוד 68 דיווחו כי "עולים" עליהם, בחלק מהמעוזים דיווחים וצעקות כי "שורפים אותם בלהבירים", פלוגתו של יונתי והמג"ד הגיעו לאזור קנטרה, נראה שחץ מההפגזות ותקיפות האוויר המצב היה, יחסית, טוב יותר מאשר באזור מעוז "מפרקת".

מכיוון שפלוגתו של נועם השתתה בתנועתה בדיונות, החליט המג"ד לשנות משימות – לשלוח את "יונתי" לכיוון "מפרקת", כשהוא משאיר את מחלקתו של נתי אבטליון בקנטרה, וכשנועם יגיע, לנוע אתו לכיוון מעוזי "מילנ".

המצרים הפעילו חסימות קשר, בנוסף לעומס העצום שנוצר על-ידי זעקות המעוזים, כך שהמג"ד נאלץ לעבור לדבר ברשתות הקשר הפלוגתיות, הסמג"ד בעזרת האנטנה הגבוהה שבמפקדת הגדוד ניסה לתווך גם הוא.

"יונתי" הגיע לאזור "מפרקת", והתחיל בירי לכיוון ה"רמפות" המצריות שמעבר לתעלה, שם היו ממוקמים טנקים ונורו טילי "סאגר", כשהפילוגה התקרבה למעוז, היא נתקלה באש תופת שניתכה מצדדיה ומעורפה, מלווה בטילי "סאגר" ורקטות אר.פי.גי. מכיוון מאות חיילים מצריים שכבר חצו את התעלה.

פלוגתו של נועם התחילה להגיע ונעה לכיוון קנטרה, טנקים התחילו להיפגע. ראשונים המ"מים נתי שנפצע קשה (פלוגת "יונתי") וליאור יונתן (פלוגת נועם) נפגע, נועם קפץ אליו וניסה לבצע החייה.

זעקות המעוזים גברו. "יונתי" דיווח למג"ד כי הוא אישית נכנס לתוך מעוז "מפרקת", אלו גם היו מילותיו האחרונות. יאיר טל, סגנו, "תפס" פיקוד וניהל את חילוץ הנפגעים יחד עם הירי על המצרים שירים משני עברי התעלה.

טנק המג"ד נפגע בהפגזה ארטילרית ומכשירי הקשר יצאו מכלל שימוש, המג"ד עבר לפקד מנגמ"ש הפיקוד שהיה הכלי הזמין ביותר לידו: "אין לנו זמן עכשיו לארגן טנק אחר עם מערכת קשר מתאימה וכו'", אמר יום טוב המג"ד ל"יורקה" הקמב"ץ ולשמואליק קצין הקשר, ושלה את הטנק "הנכה" שלו להיות טנק "אמבולנס" לפינוי נפגעים.

בינתיים בפלוגתו של אורי, המג"ד הצליח ליצור קשר עם סגן מפקד הפלוגה, סגן מירון אלטגר, שדיווח כי הוא נמצא בעמדות ה"ספיר", מול מעוז "כתובה", ויורה על "הרמפות המצריות שמערב לתעלה וגם על חיילים גרליים שנמצאו משני צדי המעוז, וכי מ"מ 1 שאול מוזס וה'גור' שלו, יהודה חרלובסקי, הצליחו להגיע למעוז שלהם, "בודפסט", ונלחמים שם כנגד כוחות גדולים שמנסים לכבוש את המעוז המבודד. אז גם הייתה השיחה האחרונה של יום טוב עם מירון.

ובכן מה קרה בפלוגה של אורי

כשהתקרב צמד הטנקים של שאול מוזס למעוז "בודפסט", ראה כי המעוז מופגז קשות ומותקף מהאוויר, שאול פעל לפי התרגול ועלה לעמדות ליד המעוז, פתח באש על הכוח המצרי שנע לאורך השרטון, הטנק של יהודה התקלקל, ושאול וצוותו – דני הרינג התוחן, אילן בר הטען ובר-ציון הנהג מנעו את כיבושו של המעוז, וכך גם בכל הימים הבאים, נגד התקפות קומנדו, טנקים, התקפות אמפיביות מהים הפגזות ותקיפות אוויריות, במרחק כ-40 ק"מ מהגדוד, חיילי המילואים במעוז הוחלפו אחרי מספר ימים בחיילים סדירים. המעוז שוב היה במצור, ושאול וצוותו המשיכו בלחימתם הרצופה, כך שבסופו של דבר היה זה המעוז היחיד בכל קו סיני שהותקף, לא נכבש ולא פונה.

מחלקת הטנקים במתחם "אורקל" – עם תחילת ההפגזה על המעוז רצו חיילי המחלקה מהבונקר בו שהו לצורך תדריך, לכיוון הטנקים, המ"מ אציק רוט ז"ל נפגע ונהרג, סמל המחלקה שלמה ערמן ז"ל הפך למ"מ והחייל צביקה צימר ז"ל הפך למפקד טנק. מחלקה זו תודרכה בקשר על-ידי שאול מוזס, לחמה בגבורה בלתי רגילה ולחימתה הסתיימה בטרדיה.

צמד הטנקים בפיקוד שמעון שפרינגר ז"ל והגור נחום רוזנברג ז"ל נעו לעמדותיהם שמול מעוז "לחצנית", בדרך עלו על מארב. שמעון נפגע וצנח לצריח, הטנק של נחום, שניסה לתמרן הצידה ולסייע לשמעון, שקע בביצה נפגע וכל הצוות נהרג.

צוות הטנק של שמעון המשיך אתו עד למתחם "אורקל" שם כיבה הצוות את האש, הטען דוד אליאס רץ לבונקר להזעיק רופא, עוד הוא מחפש אחר הרופא, האזור הזה במתחם נפל בידי המצרים, דוד הצליח להסתתר ולירות כוחות המצריים משך יומיים נוספים עד שנפל בשבי.

המ"ם – אורי בקמ"ץ ז"ל וצביקה רוזנברג יחד עם בניור ושלו, חנו עליו כו ז"ל ושמואל קצין על הכתולות של המעוז ועל המעוזים...

המספר – מירון אלתגר ז"ל, ששמע בקשר על היתקלות המ"פ, החליט לנוע יחד עם ה"גור" שלו, יוסי פלד, לעזרת המ"פ. טק הגור נפגע (הצוות נפל מאוחר יותר בשבי), מירון החליט להמשיך בעצמו, הטנק נפגע; הצוות, קפץ כנראה, ועד היום מירון אלתגר, דני גילת התותחן, יעקב קלר הטען וחיים מוצפי הנהג מוכרים כחללים שמקום קבורתם לא נודע.

בפלוגת נועם ו"ונתי" הנפגעים הלכו ורבו, ד"ר עזרא ניסה לטפל בכל מי שהגיע מהגדוד ומיחידות אחרות: "אני צריך להחליט במי לא לטפל... אמר לעצמו הרופא.

מחלקת החרמ"ש של רוני ויצנר ז"ל (השייכת לגדוד האח 184 של חטיבה 14) והוצבה בגזרה ככוח חטיבתי, נשלחה כתגבורת. המ"מ רוני והמ"כ נפתלי נהרגו, חיילים נוספים נפצעו ושרידי המחלקה התפנו לאחור.

המג"ד ניסה לרכז כוחות מול שני מוקדי הפעילות, מעוז "מילנו" ומעוז "מפרקת", ולהבהיר למפקד הגזרה כי המצב חמור. לשאלתו מה קורה בפלוגת אורי אף אחד לא נתן תשובה...

תגבורת של פלוגת חרמ"ש י' מגדוד 79, חטיבה 401 (עורפי), בפקוד יחיעם ששון הגיעה. המג"ד חילק אותה בין המשימות בקנטרה וב"מפרקת", המג"ד הבין כי משהו חמור ביותר קורה בפלוגתו של אורי, כיוון שלא הייתה שום תקשורת עמם, גם לא על-ידי תיווך של הסמג"ד ומפקדת החטיבה. "אנחנו חייבים להגיע אל אורי, למרות, שכביכול, הוא כפוף לגדוד אחר כרגע, אבל גם המג"ד שם לא עונה", אמר יום טוב המג"ד לקמב"ץ "זרק"ה".

המג"ד ניסה לצוות כוח בהרכב מחלקת טנקים בפקוד יובל נריה, סגנו של נועם, ועוד מחלקת חרמ"ש, ושלה אותם בציר עוקף קנטרה מצפון, בניסיון לחבור לפלוגת אורי. הכוח נפגע קשה, חלק מהטנקים שקעו בניסיונות התחמקות מטילי הסאגר.

גם מחלקת החרמ"ש נפגעת אנושות בניסיון החבירה ליאיר טל.

ערב 18:00

המצב בגזרה היה מסוכן למדי. המג"ד, נועם, יאיר, יובל ויחיעם עסקו בחילוץ ובפינוי נפגעים, כשהם למעשה מכותרים, מכיוון שהמצרים נמצאו כבר בכל מקום, יאיר פצוע וסירב להתפנות. לפתע קול חדש בקשר – האלוף קלמן מגן שקיבל פיקוד על הגזרה. לקח למג"ד יום טוב תמיר זמן קצר לזהות את קולו של מפקדו ממלחמת ההתשה שדורש "זו"ח מצב". המג"ד השתדל לתאר את המצב הקשה בצורה מוסווית (האויב מאזין), כשהאמת שהגדוד הוא למעשה הנגמ"ש של המג"ד, הנגמ"ש של יחיעם ועוד 2 טנקים כשירים. קלמן התחנן: "תחזיקו מעמד עוד מעט תגיע תגבורת".

לילה 20:00

קול חדש בקשר, מח"ט 460 – גבי עמיר, יצר קשר עם מג"ד 9 יום טוב תמיר, הסביר כי הם נמצאים על ציר "מאדים" בדרך לגזרת הגדוד, וביקש מהמג"ד לצאת לכיוון שלו כדי לפגשו. המג"ד האיץ ביאיר להפסיק את חילוץ הטנק שהוא עסק בחילוץ, והודיע בקשר לכל מי ששומע מהגדוד שינוע לכיוון תעוז "מרתף" והטיל על הסמג"ד לטפל בתיקון טנקים, הניתנים לתיקון בעורף. המג"ד, בליווי הנגמ"ש של יחיעם, פרצו מזרחה ונעו לעבר מח"ט 460.

בפגישה עם המח"ט, ששאלתו הראשונה "היכן הגדוד?", ענה לו יום טוב: "זה רוב הגדוד", ופירט בקצרה היכן לדעתו נמצאים המצרים. גבי עמיר אמר כי הגיע עם גדוד טנקים של אמיר יפה וכי גדוד נוסף יגיע מאוחר יותר.

בהתייעצות משותפת, ובהתחשב בכך כי מפקדי החטיבה אינם מכירים את הגזרה המסוכנת – ביצוע, מלחות טובעניות, שדות מוקשים, סוללות עפר, מעוזים, שטח בנוי וכו', הציע מג"ד 9 שייביל את גדודו של אמיר יפה לכיוון מעוז "מפרקת" ולפריסת טנקים משני צדי המעוז על קו המים. מג"ד 9 הוביל, וגדודו של יפה הגיע אכן לאזור צדי המעוז והתחיל בקרבות קשים ביותר עם המצרים. יום טוב נכנס לתוך המעוז, ומצא שם בסך הכול 5 חיילים כשירים להמשך לחימה. גבי עמיר ביקש רשות לפנות את המעוז, ובשלב זה הרשות לא ניתנה. יום טוב ניסה למצוא את "ונתי" שנפגע – אחר הצהריים והועף מהטנק, אך לא מצא אותו.

מח"ט 460 קרא שוב ליום טוב, והודיע לו שהגיע עוד כוח שלו בסדר גודל גדודי בפקוד שילה ששון, ושוב הציע מג"ד 9 שהוא יוביל הכוח לכיוון מעוז "מילנו", תוך חציית העיירה קנטרה המזרחית שכבר נתפסה על-ידי המצרים. הכוח של שילה התארגן בשדרת, ונע לכיוון מערב תוך המטרת אש לצדדים. יום טוב הגיע למוצב "מילנו", פגש את יענקלה, אותו מפקד מעוז שפגש בשעה 11 בבוקר כשהלה נראה כל כך שלו. יענקלה הסביר כי למרות שמימינו, משמאלו ובעורפו (קנטרה) השטח בידי המצרים, הרי במעוז עצמו המצב סביר.

אחר הצות

יום טוב ביקש ממח"ט 460 להמשיך עם הכוח צפונה כדי לנסות ולהציל משהו מפלוגתו של אורי, ואכן בשלב ראשון קלמן אישר את הבקשה, ויום טוב התחיל להוביל צפונה. ביציאה ממעוז "מילנו" נפל נגמ"ש המג"ד לתוך בור ענק שנפער בהפגזה, ניסיונות היציאה ממנו נכשלו והמג"ד הורה לכל הצוות לקפוץ ולנטוש את הנגמ"ש.

רעש של טנק "צנטוריון" מהכוח של שילה התקרב מדרום, המצרים שבעיר, ממזרח, ירו גם הם ואז חלפו בראשו של המג"ד "הנה אני מג"ד טנקים, כמעט ללא גודז, ללא הטנק שלי, ללא הנגמ"ש, על הקרקע רגלי, המצרים מצד אחד, כוחותינו שלא יודעים על קיומנו עוד מעט מגיעים, ואם לא המצרים – הרי הם יחסלו אותנו, וכל זאת במרחק 200 מ' מהמקום בו שכבתי פצוע קשה אחרי שטיל פגע בטנק שלי במלחמת ששת הימים...".

הנה הצטודד לוע התותח של ה"צנטוריון", אבל ברגע האחרון הבחין המ"פ יקי ודמני (מח"ט 460), ירד מהטנק ועזר ליום טוב וצוותו לצאת מהבור. יום טוב טיפס לטנק של יקי, יתר האנשים טיפסו לנגמ"ש של יחיעם, ויום טוב הוביל את הכוח צפונה. התקבלה פקודה מקלמן לא להמשיך צפונה, אלא לצאת מזרחה, כיוון שמכל כוח התגבורת שרדו מעט טנקים, ולכן יש להיערך מחדש.

בוקר יום א'

הכוח הגיע לאזור תעוז "מרתף". שרידי הגדוד התקבצו סביב המג"ד, נועם יובל הצליחו לארגן 5 טנקים, הפגזה כבדה ועייפות גרמו להתנגשות קשה שהותירה את הגדוד עם 2 טנקים כשירים והגמ"ש של יחיעם. על טנק אחד פיקד יאיר הפצוע, שסירב להתפנות, ועל הטנק השני – כל צוות הקצינים ששרד אצל נועם – יובל, רטר (אחרי שנשא על גבו את המט"ק דני בן-אבו השרוף) ופיין. לימים נודע הטנק בשם "טנק הקצינים". המג"ד אמר לכל מי ששרד "תמצאו טנקים, נגמ"שים, לא חשוב מה, רק להמשיך ולהילחם".

המח"ט – גבי עמיר, מציע למג"ד 9 להצטרף אליו כקצין אג"ם (קצין האג"ם של החטיבה נהרג בקנטרה). "אתה מכיר הגזרה ואין כרגע גדוד", יום טוב הסכים. הוא ו"ורק"ה" הצטרפו לנגמ"ש המח"ט, יחיעם עם נגמ"שו צמוד אליהם, ושני הטנקים הצטרפו לגדודו של אמיר יפה. בשלב זה המג"ד לא ידע כי במעוז "אורקל" עדיין ישנה מחלקה מוקטנת של הגדוד ופעילה מאוד.

ראשוני אוגדת "ברן", מגיעים. יש פתאום תקווה כי כל העניין ייגמר בקרב.

בינתיים, במוצב "אורקל", הטנק של המט"ק אנדריי מולדובן הצליח לפרוץ מהמוצב, בדרך מולדובן הועף מהטנק ונהרג, מבלי שאנשי הצוות שהיו בתוך הטנק חשו בכך. הטנק עם נהגו דורון בן שמעון, הצליח לחצות את כל השטח המצרי, הגיע ל"מרתף", הצטוות מחדש, והצטרף גם הוא לחטיבה 460. סמ"ר ערמן שלמה המשיך בלחימה עד הערב יחד עם הטנק של צימר, למרות שחלק מהמתחם כבר נכבש, בערב קיבל המעוז אישור נסיגה ופינו.

הם התארגנו בשיירה כאשר שלמה מוביל, אחריו זחל"מ עם חיילי המילואים ששרדו וסגר הטנק של צימר. שלמה שיתף את מוזס ממועז "בודפסט" בשיקולים השונים, ונעזר בעצותיו. השיירה פרצה באש דרומה, בדרך נפגע הזחל"מ והטנק של צימר ובעצה אחת עם מוזס החליט ערמן להמשיך ולא לחזור, כיוון שכל השטח היה כבר מלא במצרים וחזרה פירושה היפגעות בטוחה.

בדרך השמיד הטנק של ערמן כלים רבים וגם חיילי חי"ר, אסף אליו חייל מילואים פצוע שנשא בשטח "יצחק לוי" והנה לפתע נפגע הטנק, מאותו מארב שפגע במירון יום קודם לכן. שלמה הורה לצוות לנטוש את הטנק, הוא החליט לנוע ברגל מזרחה בביצות כשהוא סוחב על גבו את לוי הפצוע בשטח קשה ביותר, כשהוא מפיח תקווה ועידוד בחייליו. כתוצאה מטעות טרגית של זיהוי, הצוות נורה ע"י יחידת מילואים שהגיעה לגזרה וקיבלה התראות על כוחות קומנדו מצריים המסתובבים בשטח. שלמה ערמן ורמי גולדברג נהרגו לפני שהאש פסקה.

הסמג"ד צוק בוסתן צירף אליו מספר לוחמים, את הרופא וחלק מהחימוש ומהמפקדה, והצטרף כסגן ל"כוח לפידות" של חטיבה 460. "יורק"ה ביקש גם הוא לעלות על טנק והצטרף ל"טנק הקצינים", הטנק נפגע בקרב על "חמוטל" ו"מכשיר" וכל הארבעה נהרגו. יובל עזב אותם לפני כן ועבר לטנק אחר, ולעוד טנק, עד שנפצע ופונה. יאיר, אחרי פציעה נוספת, התפנה סוף סוף לבית-חולים. אלי רן שהצטרף עם צוות חדש נהרג ב"הברגה".

יום טוב תמיר המג"ד המשיך עם חטיבה 460 לאורך כל המלחמה – מקרבות הבלימה, הצליחה ועד לקרב בעיר סואץ.

משך כל הזמן בכל פגישה עם מפקד האוגדה "ברן", שהיה גם מפקד גיסות השריון, ביקש יום טוב שייעו לו להקים את הגדוד מחדש, בכל פעם זה נדחה ש"רק נסיים עם השלב הזה...". והנה סוף סוף מהעיר סואץ נוסע מג"ד 9 לבית הספר לשריון בג'וליס שם התארגנו שרידי הגדוד וחיילי מילואים שהגיעו מחו"ל, כאשר מי שארגן אותם היה רס"ן עמוס לוריא. המפ"ם החדשים היו – יאיר טל, אהרון פלר ואברהם שמיר.

לאחר יום אחד של אימונים חזר הגדוד לסיני בהרכב מלא, צלח את התעלה והצטרף לאוגדת שרון, תחילה לחטיבת חיים ארז, ולאחר לחצים של המח"ט המקורי – מח"ט 14 – אמנון רשף, חזר הגדוד לחטיבה. השמועה על תקומתו של הגדוד פשטה, וחיילים רבים שהיו בגדוד והתגלגלו ליחידות אחרות שבו לגדוד. הגדוד לקח חלק במספר תקריות אש שהיו בגזרה.

כתב: תא"ל (מיל") יום טוב תמיר – מג"ד 9 במלחמת יום הכיפורים.

אוסר: צה"ל/מחלקת היסטוריה.

ערך: אל"ם (מיל") ברוך קורות.

גדוד טנקים 9, מעוז מילנ, תיאור לחימה גדודי

ועוד באותו עניין

כנס גדוד 9 – ארבעים שנה למלחמה

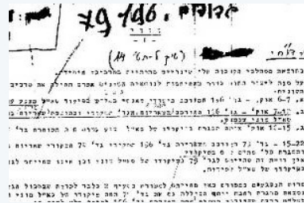
אחרי 42 שנה, דו"ח פנימי חושף: גופות צוות טנק שנעדר בסיני הוחזרו לישראל ב-77 והמשפחות לא ידעו

רקע על גדוד 9 – כנס לוחמים 2003

"יונתי" – סיפור חייו, לחימתו ונפילתו של אחיו סרן יהונתן (יונתי) צוונבר

דו"ח גד' 196/79 שנכתב ע"י מג"ד 79 - נתן בן ארי מיד לאחר מלחמת יום הכיפורים

"שובך יונים" - גדוד 9 במלחמת יום הכיפורים

כתיבת תגובה

האימייל לא יוצג באתר. (*) שדות חובה מסומנים

שם *

אימייל *

אתר

התגובה שלך

להגיב

» ספרים מומלצים

סיפורה של גלזיה «

מנהלה

- יצירת קשר
- מפת האתר
- סטטיסטיקות - פעילות באתר
- הרשמה לניוזלטר
- ספר האורחים
- מאמרים אחרונים באתר

מדורים באתר

ארכיון לפי חודשים

קישורים מומלצים

- יד לשריון - חטיבה 14
- זכר - הנצחה לחללי מערכות ישראל
- לא נחדל! - חט' 14 במלחמת יום הכיפורים
- אתר הגבורה
- אתר גדוד 79
- אתר גדס"ר 87
- אתר פלוגה י' גדוד 79
- אתר חטיבה 600
- אתר חטיבה 421

לוחמי החטיבה ובני המשפחות אשר ברשותם תצלומים, מסמכים או סיפורים אישיים מתקופת המלחמה - מתבקשים להעביר את החומר אל מערכת האתר.

הצטרפו אלינו בפייסבוק

